

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра внутрішньої медицини № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:
Завідувач кафедри, д.мед.н, професор

Юрій КАРПЕНКО

Завуч кафедри, доцент

Ольга САВЕЛЬЄВА

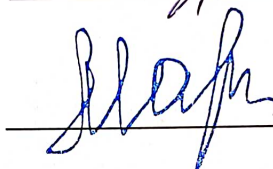
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри внутрішньої медицини № 1
Протокол № 1 від 28.08.2024 р.

Завідувач кафедри

Юрій КАРПЕНКО

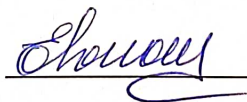
Погоджено із гарантом ОПП

Валерія МАРТЧЕРЕДА

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з терапевтичних дисциплін ОНМедУ
Протокол № 1 від 30.08.2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з терапевтичних дисциплін,

Олена ВОЛОШИНА

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 222 «Медицина» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Денна форма навчання</i>
Кредитів: 7		<i>Обов'язкова дисципліна</i>
Годин: 210		<i>Рік підготовки: 6</i>
Змістових модулів: 10		<i>Семестри XI - XII</i>
		<i>Лекції (0 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (140 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (70 год.)</i>
	<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>	
	<i>Форма підсумкового контролю – іспит</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: Опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі внутрішньої медицини та удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання:

1. Формування вмінь та навичок: з диференційної діагностики, найбільш поширених захворювань у дорослих.

2. Удосконалення навичок обґрунтування клінічного діагнозу, складання плану лабораторних та інструментальних досліджень,

3. Опанування вмінням визначати тактику невідкладної допомоги, лікування та профілактики найбільш поширених захворювань у дорослих.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальних (ЗК):

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4 – Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК5 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6 – Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7 – Здатність працювати в команді.

ЗК8 – Здатність до міжособистої взаємодії.

ЗК10 – Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології

ЗК11 – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальних (СК):

СК1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані

СК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів

СК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання

СК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань

- СК5.** Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань
- СК6.** Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань
- СК7.** Здатність до діагностування невідкладних станів
- СК8.** Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги
- СК9.** Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів
- СК10.** Здатність до виконання медичних маніпуляцій
- СК11.** Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, *включаючи систему раннього втручання*
- СК13.** Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
- СК14.** Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб
- СК15.** Здатність до проведення експертизи працездатності
- СК16.** Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм
- СК18.** Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів
- СК21.** Здатність зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються
- СК24.** Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами
- СК25.** Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів
- СК26.** Здатність визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН1.** Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
- ПРН2.** Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
- ПРН3.** Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, *включаючи систему раннього втручання*
- ПРН4.** Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
- ПРН5.** Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
- ПРН6.** Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
- ПРН7.** Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН8. Визначити головний клінічний синдром або симптом, яким обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

ПРН9. Визначити характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН10. Визначити необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН14. Визначити тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

ПРН17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН18. Визначити стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

ПРН21. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН23. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати: Етіологію, патогенез, клініку, діагностику, диференційну діагностику, лікування, профілактику поширених захворювань у пацієнтів різного віку.

Вміти:

- Спілкуватися з пацієнтами та їх родичами, збирати скарги, анамнез життя та захворювання.
- Проводити клінічне обстеження пацієнтів за стандартними методиками.
- Аналізувати результати лабораторних, функціональних та інструментальних досліджень.
- Проводити диференційну діагностику та обґрунтовувати клінічний діагноз.
- Визначити тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах.
- Визначити характер та принципи лікування хворих на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) при поширених захворюваннях.
- Вести медичну документацію при поширених захворюваннях.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

«Ведення хворих із основними симптомами і синдромами в кардіологічній клініці»

Тема 1. Ведення хворого з артеріальною гіпертензією

Основні захворювання та стани, що супроводжуються артеріальною гіпертензією: есенціальна та вторинні артеріальні гіпертензії, зокрема, ниркові (реноваскулярна, ренопаренхіматозна); ендокринні (синдром і хвороба Іценко-Кушинга, феохромоцитома, первинний гіперальдостеронізм, тиреотоксикоз); коарктація аорти, ізольована систолічна артеріальна гіпертензія, артеріальна гіпертензія при вагітності. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються артеріальною гіпертензією. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 2. Ведення хворого з порушеннями серцевого ритму.

Диференційний діагноз суправентрикулярної та шлуночкової екстрасистолії, фібриляції і тріпотінні передсердь. Тактика ведення хворих. Основні класи антиаритмічних засобів, показання до їх застосування, побічні дії. Електроімпульсна терапія. Немедикаментозні методи лікування аритмій, зокрема катетерні процедури. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 3. Ведення хворого з порушенням провідності серця.

Порушення синоатріальної провідності, атріовентрикулярні блокади різного ступеня, блокади ніжок пучка Гіса. Синдром слабкості синусового вузла. Синдром Фредеріка. ЕКГ-діагностика. Тактика ведення хворих, додаткові інструментальні методи обстеження. Методи електрокардіостимуляції. Первинна та вторинна профілактика, прогноз та працездатність.

Тема 4. Ведення хворого з кардіалгією.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються хронічним болем в грудній клітці: хвороби серцево-судинної системи (ішемічна хвороба серця, зокрема, стабільна стенокардія, стеноз гирла аорти, гіпертрофічна кардіоміопатія, нейроциркуляторна дистонія); захворювання травної системи (гастроезофагеальна рефлюксна хвороба, кардіоспазм, спазм стравоходу, кіла стравохідного отвору діафрагми, пептична виразка шлунку і дванадцятипалої кишки); захворювання кістково-м'язової системи (остеохондроз грудного відділу хребта); синдром панічних атак. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються хронічним болем в грудній клітці. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 5. Ведення хворого з хронічним коронарним синдромом.

Типова та атипова стенокардія, діагностичні критерії. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження (ЕКГ з фізичним навантаженням, добовий холтеровський моніторинг, стрес-Ехо-КГ, коронарографія). Тактика ведення хворих в залежності від функціонального класу. Існуючі стандарти лікування. Ендоваскулярні та хірургічні методи лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 6. Ведення хворого з кардіомегалією.

Диференціальний діагноз кардіомегалії при вадах серця, міокардитах, кардіоміопатіях, ГХС. Складання плану обстеження, додаткові інструментальні методи обстеження (рентгеноскопія легень та серця, ЕКГ, Ехо-КГ, коронарографія). Тактика ведення хворих. Немедикаментозне, медикаментозне та хірургічне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 7. Ведення хворого з серцевими шумами.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються систолічними та/або

діастолічними шумами у серці: вроджені вади серця (дефект міжшлуночкової перегородки, дефект міжпередсердної перегородки, відкрита артеріальна протока, коарктація аорти); набуті вади серця (мітральний стеноз, недостатність мітрального клапану: органічна та відносна, пролапс мітрального клапану, стеноз гирла аорти, недостатність аортального клапану, недостатність тристулкового клапану: органічна та відносна), гіпертрофічна кардіоміопатія, «невинний» систолічний шум у осіб молодого віку). Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються задишкою. Показання до хірургічного лікування, Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 8. Ведення хворого з серцевою недостатністю.

Правошлуночкова, лівошлуночкова та бівентрікулярна серцева недостатність. Диференціальний діагноз в залежності від ведучої причини. Складання плану обстеження, додаткові інструментальні методи обстеження (рентгеноскопія легень та серця, ЕКГ, Ехо-КГ, коронарографія). Тактика ведення хворих в залежності від генезу, функціонального класу та стадії серцевої недостатності. Немедикаментозне, медикаментозне та хірургічне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 9. Ведення хворого з задишкою.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються задишкою: серцева недостатність зі збереженою та зниженою систолічною функцією лівого шлуночка, дихальна недостатність внаслідок порушення бронхіальної прохідності та захворювань легень і плеври; патологія судин легень, зокрема, тромбоемболія легеневої артерії та захворювання грудної клітки або дихальних м'язів; анемії; синдром гіпервентиляції при неврозах і нейроциркуляторній дистонії; ураження дихального центру при органічних захворюваннях головного мозку. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються задишкою. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 10. Ведення хворого з набряковим синдромом.

Диференціальний діагноз при набряках різного генезу (серцевих, ниркових, аліментарних тощо). Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження (УЗД, рентгенографія, ЕКГ, загальні та біохімічні аналізи, аналізи сечі за Зимницьким, Нечипоренко). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Переваги та недоліки діуретичної терапії. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Змістовий модуль 2.

«Ведення хворих із основними симптомами і синдромами в ревматологічній клініці»

Тема 11. Ведення хворого з болем у спині та кінцівках.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються болем у кінцівках та спині: серонегативні спондилоартропатії (анкілозивний спондилоартрит, реактивні артрити, артрити при ентероколітах), остеохондроз хребта, остеопороз, дерматоміозит/поліміозит, нейропатії різного генезу, зокрема, при васкулітах, цукровому діабеті та ін. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються болем у кінцівках та спині. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 12. Ведення хворого з суглобовим синдромом.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються суглобовим синдромом:

ревматоїдний артрит, анкілозивний спондилоартрит, реактивні артрити, подагра, системний червоний вовчак, системна склеродермія, дерматомиозит/поліміозит, вузликовий поліартеріїт, гостра ревматична лихоманка. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються суглобовим синдромом. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Змістовий модуль 3.

«Ведення хворих із основними симптомами та синдромами в пульмонологічній клініці»

Тема 13. Ведення хворого з бронхообструктивним синдромом.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються бронхообструктивним синдромом: хронічне обструктивне захворювання легень, бронхіальна астма, пухлини трахеї, бронхів та середостіння. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються бронхообструктивним синдромом. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 14. Ведення хворого з інфільтративним затемненням в легенях.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються легенеvim інфільтратом: пневмонія, інфільтративний туберкульоз легень, еозинофільний легенеvim інфільтрат, інфаркт легені, рак легень, доброякісні пухлини легень, саркоїдоз легень, вогнищевий пневмосклероз. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються легенеvim інфільтратом. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 15. Ведення хворого з негоспітальною пневмонією. Ведення хворого з госпітальною пневмонією.

Диференціальний діагноз бактеріальних, вірусних, алергічних пневмоній, диференціальний діагноз пневмоній з туберкульозом, пухлинами легень, інфарктом легені тощо. Існуючі алгоритми діагностики пневмонії. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, загальні та біохімічні аналізи, посіви мокроти). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Показання до консультацій іншими спеціалістами (фтизіатр, онколог тощо). Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Визначення, диференціальний діагноз пневмоній різної етіології та генезу. Існуючі алгоритми діагностики пневмонії. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, загальні та біохімічні аналізи, посіви мокроти). Тактика ведення хворих в залежності від резистентності мікрофлори, диференційована терапія. Антибіотики першої та другої лінії. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 16. Ведення хворого з кровохарканням. Ведення хворого з дихальною недостатністю.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються кровохарканням: злоякісні пухлини бронхів та легень, туберкульоз легень, пневмонія, бронхоектатична хвороба, абсцес легень, мітральний стеноз, інфаркт легені тощо. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого.

Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються кровохарканням. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Основні причини виникнення дихальної недостатності. Діагностика та диференціальна діагностика, роль дослідження функції зовнішнього дихання. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження. Тактика ведення хворих в залежності від причини., диференційована терапія. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 17. Ведення хворого з лихоманкою невизначеного генезу. Ураження органів і систем при ВІЛ-інфекції.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються тривалою лихоманкою: інфекційний ендокардит, системні захворювання сполучної тканини, вузликочий поліартеріїт, ревматоїдний артрит, злоякісні новоутворення, в тому числі лейкемії, лімфоми, мієломна хвороба, лімфогранулематоз; сепсис, туберкульоз, хвороба Крона, СНІД. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються тривалою лихоманкою. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Змістовий модуль 4.

«Ведення хворих із основними симптомами та синдромами в гастроентерологічній клініці»

Тема 18. Ведення хворого з шлунковою диспепсією.

Визначення. Основні причини розвитку. Класифікація. Функціональна диспепсія та її варіанти: епігастральний больовий синдром та постпрандіальний дистрес-синдром. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 19. Ведення хворого з хронічним діарейним синдромом.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються тривалою діареєю: хронічний атрофічний гастрит, хвороби оперованого шлунку, синдром Золлінгера-Еллісона, синдром подразненої кишки, хвороба Крона, синдром надмірного бактеріального росту в тонкій кишці, целіакія, харчове несприйняття, хвороба Уіппла, неспецифічний виразковий коліт, хронічний панкреатит, діабетична ентеропатія, амілоїдоз, синдром набутого імунodefіциту. Роль непереносимості компонентів їжі, ензимопатій і імунних факторів. Синдроми мальабсорбції та мальдигестії. Секреторна, ексудативна, дисмоторна та функціональна діарея. Основні копрологічні синдроми. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються діареєю. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 20. Ведення хворого з жовтяницею.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються жовтяницею: хронічні гепатити, цироз та рак печінки, гемолітичні анемії, жовчнокам'яна хвороба, рак головки підшлункової залози, рак фатерова соска, доброякісні гіпербілірубінемії. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються жовтяницею. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 21. Ведення хворого з асцитом. Ведення хворого з портальною гіпертензією.

Основні захворювання та стани, що приводять до розвитку портальної гіпертензії та

асциту: цироз та пухлини печінки, правошлуночкова серцева недостатність, в т.ч. при констриктивному перикардиті, тромбоз печінкових вен, тромбоз ворітної вени або її гілок та тромбоз, стеноз, облітерація нижньої порожнистої вени на рівні або вище печінкових вен тощо. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються портальною гіпертензією та асцитом. Показання до ендоскопічного та хірургічного лікування (операції шунтування, трансплантація печінки). Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність

Тема 22. Ведення хворого з гепатомегалією та гепатолієнальним синдромом.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються гепатомегалією та гепатолієнальним синдромом: захворювання паренхіми та судин печінки, в т.ч. хронічні гепатити, цироз та рак печінки, тромбоз печінкових вен; хвороби крові та кровотворних органів, зокрема, лейкомії, лімфогранульоматоз, еритремія; правошлуночкова серцева недостатність, в т.ч. при констриктивному перикардиті; хвороби накопичення, зокрема, гемахроматоз та ін.. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються гепатомегалією та гепатолієнальним синдромом. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Змістовий модуль 5.

«Ведення хворих із основними симптомами та синдромами в нефрологічній клініці»

Тема 23. Ведення хворого з сечовим синдромом.

Визначення та характеристика складових сечового синдрому. Диференціальний діагноз при гематурії, лейкоцитурії, протеїнурії. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (УЗД пієлографія, рентгенографія, КТ, сцинтиграфія, загальні та біохімічні аналізи, аналізи сечі за Зимницьким, Нечипоренко). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 24. Ведення хворого з нефротичним синдромом.

Визначення, етіологія, патогенез нефротичного синдрому. Клінічні прояви. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження. Критерії діагностики та диференційний діагноз. Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 25. Ведення хворого з хронічною хворобою нирок.

Визначення та класифікація. Етіологічні фактори. Поняття «хронічна хвороба нирок». Класифікація. Патогенез уражень органів та систем, їх клінічні прояви. Клініка та зміни лабораторних показників залежно від стадії. Диференційне лікування на різних стадіях. Нирковозамісна терапія: гемодіаліз, трансплантація нирок. Показання та протипоказання до гемодіалізу, ускладнення. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Змістовий модуль 6.

«Ведення хворих із основними симптомами та синдромами в гематологічній клініці»

Тема 26. Ведення хворого з анемією.

Визначення, класифікація, критерії діагностики та диференціальної діагностики залізодефіцитної та В12-дефіцитної анемії. Основні причини дефіциту заліза. Складання плану обстеження, роль лабораторних методів обстеження при залізодефіцитній та В12-дефіцитній анеміях. Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування. Показання для гемотрансфузії. Існуючі стандарти лікування. Первинна та

вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 27. Ведення хворого з лейкемоїдною реакцією та лейкемією.

Визначення, основні причини, класифікація. Диференціальний діагноз лейкемії та лейкемоїдної реакції. Принципи диференційованого лікування. Трансплантація кісткового мозку. Підтримуюча терапія. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 28. Ведення хворого з лімфоаденопатією.

Основні причини лімфоаденопатій. Диференціальний діагноз ходжкінських та неходжкінських лімфом, збільшення лімфатичних вузлів при інших захворюваннях (туберкульоз, саркоїдоз, метастази, СКВ тощо). Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 29. Ведення хворого з геморагічним синдромом. Ведення хворого з пурпурою.

Основні захворювання та стани, що супроводжуються геморагічним синдромом: геморагічний васкуліт, гіперсенситивний васкуліт, вузликовий поліартеріїт, ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура, синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються пурпурою. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Ідеопатична тромбоцитопенічна пурпура. Визначення. Етіологія та патогенез, основні клінічні синдроми. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз тромбоцитопенічної та нетромбоцитопенічної пурпури. Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Змістовий модуль 7.

«Невідкладні стани в кардіоревматології»

Тема 30. Ведення хворого з ускладненим гіпертонічним кризом. Ведення хворого з серцевою астмою та набряком легень

Існуючі стандарти діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Тактика лікування в залежності від ураження органів-мішеней. Подальше ведення хворих.

Тема 31. Ведення хворого з гострим коронарним синдромом. Ведення хворого з інфарктом міокарда. Ведення хворого з кардіогенним шоком

Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Тактика лікування в залежності від підйому сегменту ST та наявності патологічного зубця Q. Подальше ведення хворих.

Тема 32. Ведення хворого з тромбоемболією легеневої артерії. Тактика лікування при раптовій серцевій смерті.

Ведення хворого з тромбоемболією легеневої артерії

Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Тактика лікування в залежності від рівня емболізації. Подальше ведення хворих.

Тактика лікування при раптовій серцевій смерті.

Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Техніка реанімаційних заходів. Дефібриляція. Тактика подальшого лікування та ведення хворих.

Тема 33. Ведення хворого з пароксизмальними порушеннями ритму та провідності.

Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Тактика лікування в залежності від виду аритмії або

блокади. Електроімпульсна терапія та електростимуляція. Подальше ведення хворих.

Змістовий модуль 8. «Невідкладні стани в пульмонології та алергології»

Тема 34. Ведення хворого з тяжкою негоспітальною та госпітальною пневмонією. Ведення хворого з тотальним плевральним випотом та пневмотораксом.

Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування в залежності від тяжкості та розповсюдженості. Роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Показання до плевральної пункції. Показання для переведу у відділення інтенсивної терапії, штучної вентиляції легень. Подальше ведення хворих.

Тема 35. Ведення хворого з астматичним статусом.

Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування в залежності від стадії. Роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Показання для переведу у відділення інтенсивної терапії, штучної вентиляції легень. Подальше ведення хворих.

Тема 36. Ведення хворого з анафілактичним шоком та набряком Квінке.

Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування в залежності від причини та важкості. Подальше ведення хворих.

Змістовий модуль 9. «Невідкладні стани в гастроентерології та нефрології»

Тема 37. Ведення хворого з гострою печінковою недостатністю.

Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування в залежності від причини, та стадії. Роль інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Показання до парацентезу. Показання для переведу у відділення інтенсивної терапії, еферентної терапії. Подальше ведення хворих.

Тема 38. Ведення хворого з гострою нирковою недостатністю

Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих. Тактика ведення хворих в залежності від причини. Роль інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Консервативне лікування, показання для гемодіалізу. Подальше ведення хворих.

Тема 39. Ведення хворого з гострим абдомінальним болем. Ведення хворого з шлунково-кишковою кровотечею.

Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих. Тактика ведення хворих в залежності від причини. Роль інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Показання до невідкладного хірургічного лікування. Показання для переведу у хірургічне відділення або відділення інтенсивної терапії. Консервативне лікування, показання для гемотрансфузії. Показання до ендоскопічного гемостазу або невідкладного хірургічного лікування. Подальше ведення хворих.

Змістовий модуль 10.

«Невідкладні стани у клініці військової терапії та особливості ведення важко хворих, інкурабельних пацієнтів».

Тема 40. Невідкладні стани у клініці військової терапії

Загальна характеристика бойових уражень, класифікація, діагностика. Етапне лікування уражених отруйними речовинами протягом бойових дій. Організація невідкладної терапевтичної допомоги на етапах медичної евакуації. Обсяги медичної допомоги. Особливості ураження отруйними речовинами при аваріях мирного часу на хімічних підприємствах.

Тема 41. Особливості ведення важко хворих, інкурабельних пацієнтів. Методика оцінки стану пацієнта. Планування лікування та догляду. Психологічні, духовні та соціальні питання паліативної допомоги інкурабельним хворим та їхнім близьким.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Кількість годин				
		Усього	У тому числі			
			Лекції	Семінари	Практичні	СРЗ
Змістовий модуль 1: Ведення хворих із основними симптомами та синдромами в кардіологічній клініці						
1	Ведення хворого артеріальною гіпертензією.	7			6	1
2	Ведення хворого з порушенням серцевого ритму.	7			6	1
3	Ведення хворого з порушенням провідності серця.	7			6	1
4	Ведення хворого з кардіалгією.	4			2	2
5	Ведення хворого з хронічним коронарним синдромом	6			4	2
6	Ведення хворого з кардіомегалією.	4			2	2
7	Ведення хворого з серцевими шумами.	4			2	2
8	Ведення хворого з серцевою недостатністю.	4			2	2
9	Ведення хворого з задишкою.	4			2	2
10	Ведення хворого з набряковим синдромом.	4			2	2
	<i>Разом за змістовим модулем 1:</i>	51			34	17
Змістовий модуль 2: Ведення хворих із основними симптомами та синдромами в ревматологічній клініці						
11	Ведення хворого з болем у кінцівках та спині	6			4	2
12	Ведення хворого з суглобовим синдромом	4			2	2
	<i>Разом за змістовим модулем 2:</i>	10			6	4
Змістовий модуль 3: Ведення хворих із основними симптомами та синдромами в пульмонологічній клініці						
13	Ведення хворого з бронхообструктивним синдромом	7			6	1
14	Ведення хворого з інфільтративним затемненням в легенях	4			2	2
15	Ведення хворого з негоспітальною пневмонією. Ведення хворого з госпітальною пневмонією.	4			2	2
16	Ведення хворого з кровохарканням. Ведення хворого з дихальною недостатністю.	4			2	2
17	Ведення хворого з лихоманкою невизначеного генезу. Ураження органів і систем при ВІЛ-інфекції	6			4	2
	<i>Разом за змістовим модулем 3:</i>	25			16	9
Змістовий модуль 4. Ведення хворих із основними симптомами та синдромами в гастроентерологічній клініці						
18	Ведення хворого з шлунковою диспепсією	6			4	2
19	Ведення хворого з хронічним діарейним синдромом	4			2	2
20	Ведення хворого з жовтяницею	4			2	2
21	Ведення хворого з асцитом, з портальною гіпертензією	4			2	2
22	Ведення хворого з гепатомегалією та гепатолієнальним синдромом	4			2	2
	<i>Разом за змістовим модулем 4:</i>	22			12	10

Змістовий модуль 5. Ведення хворих із основними симптомами та синдромами в нефрологічній клініці						
23	Ведення хворого з сечовим синдромом	4			2	2
24	Ведення хворого з нефротичним синдромом	4			2	2
25	Ведення хворого з хронічною хворобою нирок	4			2	2
	<i>Разом за змістовим модулем 5:</i>	12			6	6
Змістовий модуль 6: Ведення хворих із основними симптомами та синдромами в гематологічній клініці						
26	Ведення хворого з анемією	5			4	1
27	Ведення хворого з лейкемоїдною реакцією та лейкемією	5			4	1
28	Ведення хворого з лімфоаденопатією	4			2	2
29	Ведення хворого з геморагічним синдромом Ведення хворого з пурпурою	5			4	1
	<i>Разом за змістовим модулем 6:</i>	19			14	5
Змістовий модуль 7: «Невідкладні стани в кардіоревматології»						
30	Ведення хворого з ускладненим гіпертонічним кризом. Ведення хворого з серцевою астмою та набряком легень.	4			2	2
31	Ведення хворого з гострим коронарним синдромом. Ведення хворого з інфарктом міокарда. Ведення хворого з кардіогеним шоком	8			6	2
32	Ведення хворого з тромбоемболією легеневої артерії. Тактика лікування при раптовій серцевій смерті.	8			6	2
33	Ведення хворого з пароксизмальними порушеннями ритму та провідності.	8			6	2
	<i>Разом за змістовим модулем 7:</i>	28			20	8
Змістовий модуль 8: «Невідкладні стани в пульмонології та алергології»						
34	Ведення хворого з тяжкою негоспітальною та госпітальною пневмонією. Ведення хворого з тотальним плевральним випотом та пневмотораксом	7			6	1
35	Ведення хворого з астматичним статусом.	5			4	1
36	Ведення хворого з анафілактичним шоком та набряком Квінке.	4			2	2
	<i>Разом за змістовим модулем 8:</i>	16			12	4
Змістовий модуль 9. «Невідкладні стани в гастроентерології та нефрології»						
37	Ведення хворого з гострою печінковою недостатністю.	5			4	1
38	Ведення хворого з гострою нирковою недостатністю	4			2	2
39	Ведення хворого з гострим абдомінальним болем. Ведення хворого з шлунково-кишковою кровотечею	7			6	1
	<i>Разом за змістовим модулем 9:</i>	16			12	4
Змістовий модуль 10: «Невідкладні стани в клініці військової терапії. Особливості ведення важкохворих, інкурабельних пацієнтів»						
40	Невідкладні стани у клініці військової терапії	7			6	1
41	Особливості ведення важкохворих, інкурабельних пацієнтів. Методика оцінки стану пацієнта. Планування лікування та догляду. Психологічні, духовні та соціальні	4			2	2

	питання паліативної допомоги інкурабельним хворим та їхнім близьким.				
	<i>Разом за змістовим модулем 10:</i>	11		8	3
	Усього годин:	210		140	70

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кіл-ть годин
1	Тема 1. Ведення хворого з артеріальною гіпертензією. Основні захворювання та стани, що супроводжуються артеріальною гіпертензією: есенціальна та вторинні артеріальні гіпертензії	2
2	Тема 1. Ведення хворого з артеріальною гіпертензією Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження.	2
3	Тема 1. Ведення хворого з артеріальною гіпертензією. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються артеріальною гіпертензією. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.	2
4	Тема 2. Ведення хворого з порушеннями серцевого ритму. Диференційний діагноз суправентрикулярної та шлуночкової екстрасистолії, фібриляції і тріпотінні передсердь.	2
5	Тема 2. Ведення хворого з порушеннями серцевого ритму. Основні класи антиаритмічних засобів, показання до їх застосування, побічні дії.	2
6	Тема 2. Ведення хворого з порушеннями серцевого ритму. Електроімпульсна терапія. Немедикаментозні методи лікування аритмій, зокрема катетерні процедури. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.	2
7	Тема 3. Ведення хворого з порушенням провідності серця. Порушення синоатріальної провідності, атріовентрикулярні блокади різного ступеня, блокади ніжок пучка Гіса. Синдром слабкості синусового вузла.	2
8	Тема 3. Ведення хворого з порушенням провідності серця. Синдром Фредеріка. ЕКГ-діагностика. Тактика ведення хворих, додаткові інструментальні методи обстеження.	2
9	Тема 3. Ведення хворого з порушенням провідності серця. Методи електрокардіостимуляції. Первинна та вторинна профілактика, прогноз та працездатність.	2
10	Тема 4. Ведення хворого з кардіалгією. Основні захворювання та стани, що супроводжуються хронічним болем в грудній клітці: хвороби серцево-судинної системи, захворювання травної системи, захворювання кістково-м'язової системи, синдром панічних атак. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого.	2
11	Тема 5. Ведення хворого з хронічним коронарним синдромом. Типова та	2

	атипова стенокардія, діагностичні критерії. Складання плану обстеження, додаткові лабораторні та інструментальні методи обстеження.	
12	Тема 5. Ведення хворого з хронічним коронарним синдромом. Тактика ведення хворих в залежності від функціонального класу. Існуючі стандарти лікування. Ендоваскулярні та хірургічні методи лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність	2
13	Тема 6. Ведення хворого з кардіомегалією. Диференціальний діагноз кардіомегалії при вадах серця, міокардитах, кардіоміопатіях, ГХС. Складання плану обстеження, додаткові інструментальні методи обстеження. Тактика ведення хворих. Немедикаментозне, медикаментозне та хірургічне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.	2
14	Тема 7. Ведення хворого з серцевими шумами. Основні захворювання та стани, що супроводжуються систолічними та/або діастолічними шумами у серці. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження.	2
15	Тема 8. Ведення хворого з серцевою недостатністю. Правошлуночкова, лівошлуночкова та бівентрікулярна серцева недостатність. Диференціальний діагноз в залежності від ведучої причини. Складання плану обстеження, додаткові інструментальні методи обстеження	2
16	Тема 9. Ведення хворого з задишкою. Основні захворювання та стани, що супроводжуються задишкою. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого.	2
17	Тема 10. Ведення хворого з набряковим синдромом. Диференціальний діагноз при набряках різного генезу (серцевих, ниркових, аліментарних тощо). Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження (УЗД, рентгенографія, ЕКГ, загальні та біохімічні аналізи, аналізи сечі за Зимницьким, Нечипоренко). Тактика ведення хворих.	2
18	Тема 11. Ведення хворого з болем у спині та кінцівках. Основні захворювання та стани, що супроводжуються болем у кінцівках та спині: серонегативні спондилоартропатії (анкілозивний спондилоартрит, реактивні артрити, артрити при ентероколітах), остеохондроз хребта, остеопороз, дерматоміозит/поліміозит, нейропатії.	2
19	Тема 11. Ведення хворого з болем у спині та кінцівках. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються болем у кінцівках та спині.	2
20	Тема 12. Ведення хворого з суглобовим синдромом. Основні захворювання та стани, що супроводжуються суглобовим синдромом: ревматоїдний артрит, анкілозивний спондилоартрит, реактивні артрити, подагра, системний червоний вовчак, системна склеродермія, дерматоміозит/поліміозит, вузликосий поліартеріїт, гостра ревматична лихоманка. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування.	2
21	Тема 13. Ведення хворого з бронхообструктивним синдромом. Основні захворювання та стани, що супроводжуються бронхообструктивним синдромом: хронічне обструктивне захворювання легень, бронхіальна астма, пухлини трахеї, бронхів та середостіння.	2
22	Тема 13. Ведення хворого з бронхообструктивним синдромом. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики.	2
23	Тема 13. Ведення хворого з бронхообструктивним синдромом.	2

	Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються бронхообструктивним синдромом. Первинна та вторинна профілактика.	
24	Тема 14. Ведення хворого з інфільтративним затемненням в легенях. Основні захворювання та стани, що супроводжуються легенеvim інфільтратом: пневмонія, інфільтративний туберкульоз легень, еозинофільний легеневий інфільтрат, інфаркт легені, рак легень, доброякісні пухлини легень, саркоїдоз легень, вогнищевий пневмосклероз. Алгоритм диференціальної діагностики.	2
25	Тема 15. Ведення хворого з негоспітальною пневмонією. Ведення хворого з госпітальною пневмонією. Диференціальний діагноз бактеріальних, вірусних, алергічних пневмоній, диференціальний діагноз пневмоній з туберкульозом, пухлинами легень, інфарктом легені тощо. Існуючі алгоритми діагностики та лікування пневмонії.	2
26	Тема 16. Ведення хворого з кровохарканням. Ведення хворого з дихальною недостатністю. Основні захворювання та стани, що супроводжуються кровохарканням: злаякісні пухлини бронхів та легень, туберкульоз легень, пневмонія, бронхоектатична хвороба, абсцес легень, мітральний стеноз, інфаркт легені тощо. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого.	2
27	Тема 17. Ведення хворого з лихоманкою невизначеного генезу. Ураження органів і систем при ВІЛ-інфекції. Основні захворювання та стани, що супроводжуються тривалою лихоманкою: інфекційний ендокардит, системні захворювання сполучної тканини, вузликовий поліартеріїт, ревматоїдний артрит, злаякісні новоутворення, в тому числі лейкемії, лімфоми, мієломна хвороба, лімфогранулематоз; сепсис, туберкульоз, хвороба Крона, СНІД.	2
28	Тема 17. Ведення хворого з лихоманкою невизначеного генезу. Ураження органів і систем при ВІЛ-інфекції. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються тривалою лихоманкою. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність	2
29	Тема 18. Ведення хворого з шлунковою диспепсією. Визначення. Основні причини розвитку. Класифікація. Функціональна диспепсія та її варіанти: епігастральний больовий синдром та постпрандіальний дистрес-синдром.	2
30	Тема 18. Ведення хворого з шлунковою диспепсією. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування.	2
31	Тема 19. Ведення хворого з хронічним діарейним синдромом. Основні захворювання та стани, що супроводжуються тривалою діареєю. Роль непереносимості компонентів їжі, ензимопатій і імунних факторів. Синдроми мальабсорбції та мальдигестії. Секреторна, ексудативна, дисмоторна та функціональна діарея. Основні копрологічні синдроми. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого.	2
32	Тема 20. Ведення хворого з жовтяницею. Основні захворювання та стани, що супроводжуються жовтяницею: хронічні гепатити, цироз та рак печінки, гемолітичні анемії, жовчнокам'яна хвороба, рак головки підшлункової залози, рак фатерова соска, доброякісні гіпербілірубінемії. Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження.	2
33	Тема 21. Ведення хворого з асцитом. Ведення хворого з портальною гіпертензією. Основні захворювання та стани, що приводять до розвитку портальної гіпертензії та асциту: цироз та пухлини печінки, правошлункова серцева недостатність. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого.	2

34	Тема 22. Ведення хворого з гепатомегалією та гепатолієнальним синдромом. Основні захворювання та стани, що супроводжуються гепатомегалією та гепатолієнальним синдромом: захворювання паренхіми та судин печінки; хвороби крові та кровотворних органів. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого.	2
35	Тема 23. Ведення хворого з сечовим синдромом. Визначення та характеристика складових сечового синдрому. Диференціальний діагноз при гематурії, лейкоцитурії, протеїнурії. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження	2
36	Тема 24. Ведення хворого з нефротичним синдромом. Визначення, етіологія, патогенез нефротичного синдрому. Клінічні прояви. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження. Критерії діагностики та диференційний діагноз. Тактика ведення хворих.	2
37	Тема 25. Ведення хворого з хронічною хворобою нирок. Визначення та класифікація. Етіологічні фактори. Поняття «хронічна хвороба нирок». Класифікація. Патогенез уражень органів та систем, їх клінічні прояви. Клініка та зміни лабораторних показників залежно від стадії. Диференційне лікування на різних стадіях. Нирковозамісна терапія: гемодіаліз, трансплантація нирок. Показання та протипоказання до гемодіалізу, ускладнення.	2
38	Тема 26. Ведення хворого з анемією. Визначення, класифікація, критерії діагностики та диференціальної діагностики залізодефіцитної та В12-дефіцитної анемії. Основні причини дефіциту заліза.	2
39	Тема 26. Ведення хворого з анемією. Складання плану обстеження, роль лабораторних методів обстеження при залізодефіцитній та В12-дефіцитній анеміях. Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування. Показання для гемотрансфузії. Існуючі стандарти лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.	2
40	Тема 27. Ведення хворого з лейкомоїдною реакцією та лейкомією. Визначення, основні причини, класифікація. Диференціальний діагноз лейкомії та лейкомоїдної реакції.	2
41	Тема 27. Ведення хворого з лейкомоїдною реакцією та лейкомією. Принципи диференційованого лікування. Трансплантація кісткового мозку. Підтримуюча терапія. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.	2
42	Тема 28. Ведення хворого з лімфоаденопатією. Основні причини лімфоаденопатій. Диференціальний діагноз ходжкінських та неходжкінських лімфом, збільшення лімфатичних вузлів при інших захворюваннях (туберкульоз, саркоїдоз, метастази, СКВ тощо).	2
43	Тема 29. Ведення хворого з геморагічним синдромом. Основні захворювання та стани, що супроводжуються геморагічним синдромом: геморагічний васкуліт, гіперсенситивний васкуліт, вузликовий поліартеріїт, ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура, синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові. Визначення ідіопатичної тромбоцитопенічної пурпури. Етіологія та патогенез, основні клінічні синдроми. Критерії діагнозу.	2
44	Тема 29. Ведення хворого з геморагічним синдромом. Ведення хворого з пурпурою. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування основних захворювань, що супроводжуються пурпурою. Диференційний діагноз тромбоцитопенічної та нетромбоцитопенічної пурпури. Тактика ведення хворих, медикаментозне та немедикаментозне лікування	2
45	Тема 30. Ведення хворого з ускладненим гіпертонічним кризом. Ведення	2

	хворого з серцевою астмою та набряком легень. Існуючі стандарти діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі. Клінічні прояви набряку легень. Роль УЗД- та РГ-діагностики. Тактика лікування в залежності від ураження органів-мішеней. Подальше ведення хворих.	
46	Тема 31. Ведення хворого з гострим коронарним синдромом. Ведення хворого з інфарктом міокарда. Ведення хворого з кардіогенним шоком. Гострі коронарні синдроми з та без елевації сегмента ST. Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі.	2
47	Тема 31. Ведення хворого з гострим коронарним синдромом. Ведення хворого з інфарктом міокарда. Ведення хворого з кардіогенним шоком. Роль ЕКГ в діагностиці ГКС. Синдром Велленса. Тактика лікування в залежності від підйому сегменту ST та наявності патологічного зубця Q.	2
48	Тема 31. Ведення хворого з гострим коронарним синдромом. Ведення хворого з інфарктом міокарда. Ведення хворого з кардіогенним шоком. ГКС, ускладнений кардіогенним шоком. Алгоритми лікування.	2
49	Тема 32. Ведення хворого з тромбоемболією легеневої артерії. Тактика лікування при раптовій серцевій смерті. Існуючі стандарти ургентної діагностики на догоспітальному та госпітальному етапі.	2
50	Тема 32. Ведення хворого з тромбоемболією легеневої артерії. Тактика лікування при раптовій серцевій смерті. Роль шкал, лабораторних показників, даних КТ-ангіографії. Приклади.	2
51	Тема 32. Ведення хворого з тромбоемболією легеневої артерії. Тактика лікування при раптовій серцевій смерті. Тактика лікування: консервативна, хірургічна та комбінована.	2
52	Тема 33. Ведення хворого з пароксизмальними порушеннями ритму та провідності. Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі	2
53	Тема 33. Ведення хворого з пароксизмальними порушеннями ритму та провідності. ЕКГ-прояви невідкладних станів в аритмології.	2
54	Тема 33. Ведення хворого з пароксизмальними порушеннями ритму та провідності. Тактика лікування в залежності від виду аритмії або блокади. Електроімпульсна терапія та електростимуляція. Подальше ведення хворих.	2
55	Тема 34. Ведення хворого з тяжкою негоспітальною та госпітальною пневмонією. Ведення хворого з тотальним плевральним випотом та пневмотораксом. Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування в залежності від тяжкості та розповсюженості.	2
56	Тема 34. Ведення хворого з тяжкою негоспітальною та госпітальною пневмонією. Ведення хворого з тотальним плевральним випотом та пневмотораксом. Роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Показання до плевральної пункції.	2
57	Тема 34. Ведення хворого з тяжкою негоспітальною та госпітальною пневмонією. Ведення хворого з тотальним плевральним випотом та пневмотораксом. Показання для переведу у відділення інтенсивної терапії, штучної вентиляції легень. Подальше ведення хворих.	2
58	Тема 35. Ведення хворого з астматичним статусом. Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування в залежності від стадії.	2
59	Тема 35. Ведення хворого з астматичним статусом. Роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів дообстеження. Показання для переведу у відділення інтенсивної терапії, штучної вентиляції легень. Подальше ведення хворих.	2

60	Тема 36. Ведення хворого з анафілактичним шоком та набряком Квінке. Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування в залежності від причини та важкості.	2
61	Тема 37. Ведення хворого з гострою печінковою недостатністю. Існуючі стандарти діагностики та лікування. Тактика лікування в залежності від причини, та стадії.	2
62	Тема 37. Ведення хворого з гострою печінковою недостатністю. Показання до парацентезу. Показання для переводу у відділення інтенсивної терапії ,еферентної терапії. Подальше ведення хворих.	2
63	Тема 38. Ведення хворого з гострою нирковою недостатністю. Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих. Консервативне лікування, показання для гемодіалізу. Подальше ведення хворих. Побічні ефекти замісної терапії. Показання до трансплантації.	2
64	Тема 39. Ведення хворого з гострим абдомінальним болем. Ведення хворого з шлунково-кишковою кровотечею. Тактика ведення хворих в залежності від причини. Роль інструментальних та лабораторних методів дообстеження.	2
65	Тема 39. Ведення хворого з гострим абдомінальним болем. Ведення хворого з шлунково-кишковою кровотечею. Показання до невідкладного хірургічного лікування. Показання для переводу у хірургічне відділення або відділення інтенсивної терапії.	2
66	Тема 39. Ведення хворого з гострим абдомінальним болем. Ведення хворого з шлунково-кишковою кровотечею. Консервативне лікування, показання для гемотрансфузії. Показання до ендоскопічного гемостазу або невідкладного хірургічного лікування. Подальше ведення хворих.	2
67	Тема 40. Невідкладні стани у клініці військової терапії. Загальна характеристика бойових уражень, класифікація, діагностика. Поняття TCCC.	2
68	Тема 40. Невідкладні стани у клініці військової терапії. Протокол MARCH. Організація невідкладної терапевтичної допомоги на етапах медичної евакуації. Обсяги медичної допомоги.	2
69	Тема 40. Невідкладні стани у клініці військової терапії. Особливості ураження отруйними речовинами при аваріях мирного часу на хімічних підприємствах.	2
70	Тема 41. Особливості ведення важкохворих, інкурабельних пацієнтів. Методика оцінки стану пацієнта. Планування лікування та догляду. Психологічні, духовні та соціальні питання паліативної допомоги інкурабельним хворим та їхнім близьким.	2
	Всього:	140

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми / види завдань	Кіл-ть годин
1	Тема 1. Ведення хворого артеріальною гіпертензією.	1
2	Тема 2. Ведення хворого з порушенням серцевого ритму.	1
3	Тема 3. Ведення хворого з порушенням провідності серця.	1
4	Тема 4. Ведення хворого з кардіалгією.	2
5	Тема 5. Ведення хворого з хронічним коронарним синдромом	2

6	Тема 6. Ведення хворого з кардіомегалією.	2
7	Тема 7. Ведення хворого з серцевими шумами.	2
8	Тема 8. Ведення хворого з серцевою недостатністю.	2
9	Тема 9. Ведення хворого з задишкою.	2
10	Тема 10. Ведення хворого з набряковим синдромом.	2
11	Тема 11. Ведення хворого з болем у кінцівках та спині.	2
12	Тема 12. Ведення хворого з суглобовим синдромом.	2
13	Тема 13. Ведення хворого з бронхообструктивним синдромом.	1
14	Тема 14. Ведення хворого з інфільтративним затемненням в легенях.	2
15	Тема 15. Ведення хворого з негоспітальною пневмонією. Ведення хворого з госпітальною пневмонією.	2
16	Тема 16. Ведення хворого з кровохарканням. Ведення хворого з дихальною недостатністю.	2
17	Тема 17. Ведення хворого з лихоманкою невизначеного генезу. Ураження органів і систем при ВІЛ-інфекції	2
18	Тема 18. Ведення хворого з шлунковою диспепсією.	2
19	Тема 19. Ведення хворого з хронічним діарейним синдромом.	2
20	Тема 20. Ведення хворого з жовтяницею.	2
21	Тема 21. Ведення хворого з асцитом. Ведення хворого з портальною гіпертензією.	2
22	Тема 22. Ведення хворого з гепатомегалією та гепатолієнальним синдромом.	2
23	Тема 23. Ведення хворого з сечовим синдромом.	2
24	Тема 24. Ведення хворого з нефротичним синдромом.	2
25	Тема 25. Ведення хворого з хронічною хворобою нирок.	2
26	Тема 26. Ведення хворого з анемією.	1
27	Тема 27. Ведення хворого з лейкемоїдною реакцією та лейкемією.	1
28	Тема 28. Ведення хворого з лімфоаденопатією.	2
29	Тема 29. Ведення хворого з геморагічним синдромом. Ведення хворого з	1
30	Тема 30. Ведення хворого з ускладненим гіпертонічним кризом. Ведення хворого з серцевою астмою та набряком легень.	2
31	Тема 31. Ведення хворого з гострим коронарним синдромом. Ведення хворого з кардіогенним шоком	2
32	Тема 32. Ведення хворого з тромбоемболією легеневої артерії. Тактика лікування при раптовій серцевій смерті.	2
33	Тема 33. Ведення хворого з пароксизмальними порушеннями ритму та провідності.	2
34	Тема 34. Ведення хворого з тяжкою негоспітальною та госпітальною пневмонією. Ведення хворого з тотальним плевральним випотом та пневмотораксом.	1
35	Тема 35. Ведення хворого з астматичним статусом.	1
36	Тема 36. Ведення хворого з анафілактичним шоком та набряком Квінке	2
37	Тема 37. Ведення хворого з гострою печінковою недостатністю.	1
38	Тема 38. Ведення хворого з гострою нирковою недостатністю.	2
39	Тема 39. Ведення хворого з гострим абдомінальним болем. Ведення хворого з шлунко-кишковою кровотечею.	1
40	Тема 40. Невідкладні стани у клініці військової терапії	1

41	Тема 41. Особливості ведення важкохворих, інкурабельних пацієнтів. Методика оцінки стану пацієнта. Планування лікування та догляду. Психологічні, духовні та соціальні питання паліативної допомоги інкурабельним хворим та їхнім близьким.	2
	Всього:	70

7. Методи навчання

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених захворювань.

Самостійна робота: опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять; робота у відділеннях клінічних баз кафедр, у тому числі у лабораторіях та відділеннях (кабінетах) функціональної діагностики, інтерпретація даних лабораторних та інструментальних методів дослідження при внутрішній патології; засвоєння практичних навичок за допомогою фантомів та роботи з хворими (згідно переліку); робота з додатковими клінічними матеріалами на сайті кафедри.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: іспит.

Іспит – форма підсумкового (семестрового) контролю, що відбувається як окремий контрольний захід. Іспити приймають екзаменатори, які затверджуються на засіданні кафедри та подаються до навчального відділу Університету.

Іспити складаються здобувачами: згідно з розкладом, після вивчення освітнього компонента відповідно до навчального плану.

Методика проведення підсумкового (семестрового) контролю з освітньої компоненти у формі іспиту є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм.

Кількість питань, які виносяться на іспит 120. Складається з 4х блоків по 30 питань: блок 1,2 – теоретичні питання, блок3 – аналіз електрокардіограми, блок 4 – вирішення ситуаційної задачі.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінювання роботи із пацієнтом з теми заняття:
 - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом та його батьками, б) правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних досліджень, в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу, г) обґрунтування клінічного діагнозу, д) складання плану лікування;
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

До підсумкового контролю допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості, їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Оцінювання результатів навчання здобувачів під час підсумкового контролю – усного стандартизованого іспиту.

Методика проведення усного стандартизованого іспиту є уніфікованою, прозорою та передбачає використання стандартизованих форм. Кількість питань, які виносяться на усний стандартизований іспит відповідає обсягу кредитів, відведених на вивчення навчальної дисципліни

Форма екзаменаційного білету є стандартизованою та складається зі структурних елементів (складників). Екзаменаційний білет складається з теоретичних питань, розшифровки електрокардіограми та вирішення ситуаційної задачі. В кожному білеті 4 питання. Питання є короткими, простими, зрозумілими, чіткими та прозорими, складене таким чином, що повна відповідь на нього триває не більше 5 хвилин. Таймінг усного структурованого іспиту є стандартним – не більше 30 хвилин.

До кожного питання складається чек - лист (еталон відповіді), який передбачає ключові моменти, обов'язкові для надання повної відповіді на поставлене запитання. До кожного еталону відповіді вказане літературне джерело зі сторінками.

Під час проведення усного структурованого іспиту здобувач бачить питання, викладач – чек-лист з еталонними відповідями та визначає, які складові були названі або не названі здобувачем.

Загальна оцінка за усний структурований іспит складається як середньо арифметична всіх отриманих оцінок за відповіді на поставлені питання (в т.ч. ситуаційні задачі).

Складений пакет документів для усного структурованого іспиту: перелік питань, еталони відповідей (чек листи) отримав рецензію на предметній цикловій методичній комісії (протокол №1 від 30.08.2024 р.)

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Сценарії рольових ігор (за необхідністю)
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

Навчально-методична література:

1. Карпенко Ю.І., Поляков А.Є, Золотарьова Н.А, Савельєва О.В та ін. Внутрішня медицина: методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів вищої освіти б курсу другого

магістерського рівня спеціальності «Медицина» / методичні рекомендації до практичних занять Одеса, ОНМедУ, 2023.102 с.

2. Карпенко Ю.І., Поляков А.Є, Золотарьова Н.А, Савельєва О.В та ін. Внутрішня медицина: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти 6 курсу другого магістерського рівня спеціальності «Медицина» методичні рекомендації для самостійної роботи Одеса, ОНМедУ, 2023.175 с.

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю (іспит)

Питання до структурованого іспиту з Внутрішньої медицини. БЛОК 1

1. Ведення хворого з артеріальною гіпертензією. Визначення поняття «артеріальна гіпертензія»; сучасна класифікація гіпертонічної хвороби за ступенем, стадією, ризиком; алгоритм обстеження; визначення поняття «гіпертензивний криз»; тактика гіпотензивної терапії.
2. Ведення пацієнта з порушенням серцевого ритму: причини виникнення аритмій, класифікація екстрасистол та їх характеристика, характеристика фібриляції та тріпотіння передсердь: ЕКГ ознаки; класифікація антиаритмічних засобів; хірургічне лікування фібриляції передсердь: методика проведення, можливі ускладнення.
3. Ведення пацієнта з порушенням серцевого ритму: синдроми та ЕКГ-феномени передчасного збудження шлуночків: синдром Вольфа-Паркінсона-Вайта; синдром скорочення інтервалу P-R (Кларк-Леві-Крітеско); синдром подовженого інтервалу Q-T, синдром слабкості синусового вузла; лікування суправентрикулярної пароксизмальної тахікардії (рефлекторні та медикаментозні методи).
4. Ведення пацієнта з порушенням провідності серця: синоатріальна блокада, AV-блокада I, II, III ступеня, класифікація, причини виникнення, клінічні прояви; ЕКГ ознаки, показання до імплантації електростимулятора (ЕКС).
5. Ведення пацієнта з порушенням провідності серця: причини формування блокад лівої та правої ніжки пучка Гіса; морфологічні зміни; ЕКГ критерії повної та неповної блокади лівої та правої ніжки пучка Гіса; показання до імплантації ЕКС у хворих із блокадою ніжки пучка Гіса.
6. Ведення хворого з хронічним коронарним синдромом: сучасна класифікація ішемічної хвороби серця (ІХС), функціональні класи (ФК) стабільної стенокардії згідно Канадської класифікації та відповідність їм навантаження у стрес-тестах (ВЕМ, тредміл), обстеження хворого з стабільною стенокардією, медикаментозне лікування в залежності від ФК.
7. Ведення хворого з хронічним коронарним синдромом: клінічні та інструментальні ознаки коронарного синдрому X. Феномен безбольової ішемії міокарда: діагностика. Показання до призначення холтер-моніторингу. Показання для проведення коронароангіографії.
8. Ведення хворого з кардіоміопатією: визначення поняття, класифікація кардіоміопатій, алгоритм обстеження, електрокардіографічні ознаки гіпертрофії камер серця, діагностика, лікування.
9. Ведення хворого з перикардитом: визначення поняття, класифікація (патогенетичні варіанти, за клінічним перебігом), алгоритм обстеження, електрокардіографічні ознаки, лікування.
10. Ведення хворого з серцевими шумами (мітральні вади серця): клінічні ознаки мітральних вад серця, аускультативні ознаки мітральних вад серця, алгоритм обстеження хворого з мітральними вадами серця, принципи лікування, показання до хірургічного лікування
11. Ведення хворого з серцевими шумами: Аортальний стеноз (АС): визначення та етіопатогенез; симптоми АС; клінічні та аускультативні ознаки АС; алгоритм обстеження, показання до хірургічного лікування при АС. Аортальна недостатність (АН) визначення;

симптоми АН; клінічні та аускультативні ознаки АН; алгоритм обстеження, показання до хірургічного лікування при АН.

12. Ведення хворого з серцевою недостатністю (СН): визначення терміну серцева недостатність (СН); види СН; стадії ХСН та класифікація за NYHA; Симптоми (суб'єктивні, об'єктивні) лівошлуночкової та правошлуночкової недостатності; лабораторні та інструментальні методи дослідження; модифікація способу життя, лікування.
13. Ведення хворого с задишкою: визначення «задишки»; види задишки; захворювання, що викликають задишку; клініко-інструментальне та лабораторне обстеження для визначення захворювання, що спричинило задишку; тактика ведення хворих в залежності від генезу задишки.
14. Ведення хворого з набряковим синдромом: визначення поняття «набряк», «набряковий синдром»; систематизація набряків по розповсюдженості, види набряків в залежності від захворювань. Механізми формування набрякового синдрому при хронічній серцевій недостатності. Особливості «серцевих» набряків. Лікування набрякового синдрому при ХСН.
15. Ведення хворого з набряковим синдромом: визначення поняття «набряковий синдром»; визначення поняття «нефротичний синдром»: патогенетичний механізм розвитку; етіологічні причини розвитку. Основні принципи терапії нефротичного синдрому. Гіпопретеїнемія: етіологія, особливості набряків.
16. Ведення хворого з болем у кінцівках та спині: клініка, діагностика, лікування ревматоїдного артриту, анкілозуючого спондилоартриту, остеопорозу, реактивного артриту.
17. Ведення хворого з суглобовим синдромом: клінічні, лабораторні та рентгенологічні прояви суглобового синдрому у хворих на подагричний артрит та у хворих на системний червоний вовчак (СЧВ). Сучасні принципи лікування СЧВ та подагричного артриту.
18. Ведення пацієнта з бронхообструктивним синдромом: хронічне обструктивне захворювання легень (ХОЗЛ). Визначення, класифікації, клініка, діагностика, лікування.
19. Ведення пацієнта з бронхообструктивним синдромом: бронхіальна астма (БА). Визначення, класифікації, клініка, діагностика, лікування.
20. Ведення хворого з інфільтративним затемненням в легенях. Саркоїдоз: визначення, клініка, діагностика, лікування.
21. Ведення хворого з інфільтративним затемненням в легенях: діагностичні методи, що дозволяють верифікувати етіологію, характер легеневого інфільтрату. Алгоритм диференційної діагностики при легеневого інфільтраті Особливості діагностики пневмонії та туберкульозного інфільтрату.
22. Ведення хворого з негоспітальною пневмонією: визначення поняття, класифікація негоспітальної пневмонії, актуальні збудники, критерії негоспітальної пневмонії важкої течії. Терапія. Критерії ефективності лікування.
23. Ведення хворого з госпітальною пневмонією: визначення поняття, актуальні збудники та джерела інфікування в стаціонарі. Поняття «вентилятор-асоційована» пневмонія. Лабораторні та рентгенологічні критерії. Лікування (групи антибактеріальних препаратів). Ускладнення госпітальної пневмонії.
24. Ведення хворого з кровохарканням та легеневою кровотечею: визначення поняття кровохаркання та легенева кровотеча; диференційна діагностика основних захворювань, які викликають кровохаркання; класифікація легневих кровотеч клініка. Основні методи діагностики легневих кровотеч. Основні етапи лікування хворих з

кровохарканням. Алгоритм надання невідкладної допомоги хворим з легеневою кровотечею.

25. Ведення хворого з дихальною недостатністю (ДН): визначення поняття ДН, класифікація; клінічні критерії, методи дослідження функції зовнішнього дихання, варіанти порушень, діагностична цінність; лабораторні критерії ДН. Оксигенотерапія: показання, варіанти, правила проведення.
26. Ведення пацієнта з лихоманкою невизначеного генезу (ЛНГ). Визначення поняття «лихоманка» та «ЛНГ». Програма обстеження при ЛНГ. Лабораторні методи дослідження. Інструментальне дослідження та консультації суміжних спеціалістів. Принципи лікування.
27. Ведення пацієнта з ВІЛ-інфекцією. Поняття «ВІЛ-інфекція», «СНІД». Клініка та класифікація. Лабораторна діагностика ВІЛ. Групи препаратів в лікуванні ВІЛ-інфекції.
28. Ведення хворого з шлунковою диспепсією. Основі види диспепсії. Клінічні прояви диспепсії та симптоми тривоги. Три ведучі клініко-морфологічні форми хронічного гастриту. Препарати для ерадикації *H. pylori*.
29. Ведення хворого з хронічним діарейним синдромом. Ознаки хронічної діареї. Основні механізми виникнення. Поняття «мальдигестія», «мальабсорбція». Клінічні прояви мальабсорбції. Лабораторна та інструментальна діагностика. Основні напрямки лікування.
30. Ведення хворого з хворобою Крона (ХК), неспецифічним виразковим колітом (НВК). Визначення ХК та НВК. Провідні симптоми цих захворювань виключно з позакишковими проявами. Методи верифікації. Лікування.

БЛОК 2

1. Ведення пацієнта с жовтяницею: класифікація жовтяниць; критерії жовтяниць; неінвазивні візуалізаційні методи обстеження хворих з жовтяницею; інвазивні методи обстеження хворих з жовтяницею; характеристика синдрому Жильбера.
2. Ведення пацієнта з асцитом: головні механізми формування асциту; обстеження хворих з асцитом: фізикальні та інструментальні дослідження; діагностичний лапароцентез: показання протипоказання; визначення та форми портальної гіпертензії (за локалізацією); клініко-біохімічні синдроми уражень печінки (основні індикатори)
3. Ведення пацієнта з портальною гіпертензією: класифікація портальної гіпертензії за клінічними проявами, станом печінкового кровообігу в системі ворітної вени та ступенем важкості; клінічні прояви портальної гіпертензії: особливості передпечінкової та внутрішньопечінкової портальної гіпертензії; лабораторні методи оцінки ; інструментальні методи оцінки; GAVE-синдром (gastric antral venous ectasia).
4. Ведення хворого з гематомегалією та гепатолієнальним синдромом: визначення гепатомегалії й спленомегалії, класифікація захворювань, що супроводжуються гепато- та гепато-спленомегалією.; біохімічні тести функції печінки.; інструментальні методи дослідження гепатобіліарної системи; методи обстеження селезінки.
5. Ведення хворого з сечовим синдромом: клінічна класифікація сечового синдрому; клінічний аналіз сечі, нормальні значення показників; поняття гіпостенурії, ізостенурії, протеїнурії. Клінічно значущі протеїнурії. Діагностичне значення мікроальбумінурії. Гематурія: види гематурій, оцінка ступеня гематурії, характер гематурії. Характеристика ниркової гематурії.

6. Ведення хворого з нефротичним синдромом: визначення нефротичного синдрому, етіологія (найчастіші причини), клінічні прояви, лабораторна та інструментальна діагностика, стандарти лікування.
7. Ведення пацієнта з хронічною хворобою нирок (ХХН): визначення поняття ХХН, критерії, стадії, основні клінічні прояви ХХН, залежно від стадії хвороби, основні лабораторні показники, які змінюються у хворого на ХХН; інструментальні методи дослідження, тактика лікування в залежності від стадії; показання та протипоказання для застосування методу гемодіалізу.
8. Ведення пацієнта з анемією: визначення поняття анемії, класифікація анемії за ступенем тяжкості у жінок, діагностичні критерії залізодефіцитної та В12-дефіцитної анемії. Стандарти лікування при залізодефіцитній та В12-дефіцитній анеміях.
9. Ведення пацієнта з гемолітичною анемією: визначення поняття, класифікація, загальні діагностичні ознаки гемолітичних анемії, принципи лікування спадкових та набутих гемолітичних анемії, загальні показання для гемотрансфузії.
10. Ведення хворого з лейкемоїдною реакцією та лейкемією: визначення поняття «лейкемоїдна реакція» та «лейкемія», класифікація лейкозу, основні синдроми гострих лейкемій та типи лейкемоїдних реакцій, диференціальний діагноз лейкемії та лейкемоїдної реакції, трансплантація кісткового мозку (показання, види трансплантацій).
11. Ведення хворого з лімфаденопатією: визначення поняття «лімфогранулематоз», «лімфаденопатія»; основні клінічні прояви лімфогранулематозу; особливості ураження лімфатичних вузлів при лімфогранулематозі; лабораторні та інструментальні методи діагностики лімфогранулематозу; основні принципи лікування лімфогранулематозу.
12. Ведення хворого з геморагічним синдромом. Тромбоцитопенічна пурпура. Визначення поняття «геморагічний синдром». Типи кровоточивості. Основні захворювання та стани, що супроводжуються геморагічним синдромом; характерні ознаки тромбоцитопенічної пурпури, діагностика ТПП. Васкуліт Шенляйн-Геноха, провідні клінічні синдроми, діагностика.
13. Ведення хворого з ускладненим гіпертонічним кризом (ГК): визначення гіпертонічного криза; характеристика ускладненого ГК, початкова оцінка стану пацієнта; діагностичні заходи для уточнення ступеня залучення органів-мішеней при ГК; загальні принципи лікування ГК. Лікування ГК та гострої лівошлуночкової недостатності.
14. Ведення хворого з серцевою астмою та набряком легень: визначення «набряк легень»; класифікація набряку легень за походженням; клінічні прояви набряку легень, лабораторна та інструментальна діагностика, невідкладна допомога кардіогенного набряку легень.
15. Ведення хворого з гострим коронарним синдромом (ГКС): визначення ГКС, класифікація, клінічні критерії ГКС без елевації ST. Методи діагностики ГКС без елевації сегмента ST, ЕКГ ознаки ГКС без елевації ST, основні принципи лікування.
16. Ведення хворого з гострим коронарним синдромом (ГКС): визначення поняття гострий коронарний синдром (ГКС), класифікації ГКС, клінічні прояви ІМ, лабораторна та інструментальна діагностика інфаркту міокарда з елевацією сегменту ST.
17. Ведення хворого з інфарктом міокарда: лікування STEMI, лікування nonSTEMI та нестабільної стенокардії. Ускладнення інфаркту міокарда.

18. Ведення хворого з тромбоемболією легеневої артерії (ТЕЛА): визначення, класифікація, клінічні прояви, діагностика, тактика лікування.
19. Ведення хворого з пароксизмальними порушеннями ритму: надшлуночкова та шлуночкова пароксизмальні тахікардії: причини, клініка, класифікації, діагностика, тактика лікування.
20. Ведення хворого з пароксизмальними порушеннями ритму: фібриляція та тріпотіння передсердь: клініка та ускладнення, класифікації, діагностика, тактика лікування
21. Ведення хворого з пароксизмальними порушеннями ритму: тріпотіння та фібриляція шлуночків: визначення, симптоми, ЕКГ критерії діагностики ,невідкладна допомога.
22. Ведення хворого з плевральним випотом та пневмотораксом: лабораторні та інструментальні методи дослідження; тактика лікування в залежності від тяжкості та розповсюдженості; показання до проведення плевральної пункції ,показання до проведення штучної вентиляції легень.
23. Ведення хворого з астматичним статусом: основа патогенезу астматичного статусу, форми, стадії: клінічні прояви в залежності від стадії; принципи лікування астматичного статусу, найважливіші клінічні ознаки, які вказують на ефективність проводимої терапії астматичного статусу.
24. Ведення хворого з анафілактичним шоком: визначення ,клінічні ознаки, діагностика, протокол надання невідкладної допомоги, профілактика анафілактичного шоку.
25. Ведення хворого з набряком Квінке (ангіоневротичним набряком): визначення ,клінічні ознаки, діагностика, протокол надання невідкладної допомоги, методи профілактики.
26. Ведення хворого з гострою печінковою недостатністю: визначення синдрому «гострої печінкової недостатності», етіологічні чинники. Клінічні прояви виключно з енцефалопатією. Ведучий чинник енцефалопатії, та її основні механізми. Лабораторна та інструментальна діагностика. Основні напрямки лікування.
27. Ведення хворого з гострим пошкодженням нирок (ГПН). Визначення синдрому ГПН. Форми ГПН в залежності від причинних факторів. Ступені тяжкості по рівню креатиніну в порівнянні з вихідною концентрацією (KDIGO 2012). Клінічну прояви. Діагностика. Основні напрямки лікування. Показання до проведення замісної терапії.
28. Ведення хворого з абдомінальним болем. Патофізіологічна класифікація болю в животі. Поняття «гострий біль» в животі та його особливості. Які алергічні, серцево-судинні, ендокринні, пульмонологічні захворювання можуть проявляти себе гострим абдомінальним болем. Симптоми «червоних прапорців». Алгоритм діагностики. Особливості лікування.
29. Ведення хворого з шлунково-кишковою кровотечею (ШКК). Основні причини верхніх (вище зв'язки Трейтца) і нижніх ШКК. Клінічні ознаки ШКК. Ступені важкості по гемоглобіну та шоківому індексу. Інструментальні та лабораторні методи дослідження. Медикаментозна терапія ШКК. Ендоскопічні засоби лікування кровотеч з верхніх ШКК (виразки, варикозні вени стравоходу).
30. Військова медицина. Класифікація санітарних втрат. Що відноситься до терапевтичної бойової травми. Основні принципи медичного сортування та етапи евакуації. Протокол MARCH: розкрити наповнення. Допомога в тактичних умовах. Допомога при опіках.

12.Рекомендована література

Основна:

1. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін. 9-е вид.. Мостовий Ю.М.. Вінниця. Видавець Костюшин В.В, 2023. 800с.
2. Мостовий Ю.М. Сучасні класифікації і стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. Вінниця, 2020. – С. 11 – 62.
3. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 1. Розділи 1-8: підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. 2019. 680с.
4. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 2. Розділи 9-24: підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. 2019. 584с.

Додаткова:

1. Наказ міністерства охорони здоров'я України № 436 від 03.07.2006 Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Кардіологія» Із змінами, внесеними згідно з наказами міністерства охорони здоров'я України № 384 (v0384282-12) від 24.05.2012 та № 455 (v0455282-14) від 02.07.2014
2. Наказ міністерства охорони здоров'я України № 676 від 12.10.2006 Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Ревматологія» Із змінами, внесеними згідно з наказами міністерства охорони здоров'я України № 263 (v0263282-14) від 11.04.2014 та № 762 (v0762282-15) від 20.11.2015
3. Наказ міністерства охорони здоров'я України № 128 від 19.03.2007 Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Ппульмонологія» Із змінами, внесеними згідно з наказами міністерства охорони здоров'я України № 555 (v0555282-13) від 27.06.2013 та № 868 (v0868282-13) від 08.10.2013
4. Наказ міністерства охорони здоров'я України № 271 від 13.06.2005 Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Гастроентерологія» Із змінами, внесеними згідно з наказами міністерства охорони здоров'я України № 943 (v0943282-13) від 31.10.2013; № 613 (v0613282-14) від 03.09.2014; № 638 (v0638282-14) від 10.09.2014
5. Наказ міністерства охорони здоров'я України № 280/44 від 11.05.20011 Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Нефрологія»
6. Наказ міністерства охорони здоров'я України № 647 від 30.07.2010 Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Гематологія» Із змінами, внесеними згідно з наказами міністерства охорони здоров'я України № 72 (v0072282-13) від 30.01.2013; № 866 (v0866282-13) від 08.10.2013; № 433 (v0433282-14) від 26.06.2014; № 808 (v0808282-14) від 04.11.2014; № 709 (v0709282-15) від 02.11.2015; № 710 (v0710282-15) від 02.11.2015; №711 (v0711282-15) від 02.11.2015; №797 (v0797282-16) від 29.07.2016.
7. Наказ міністерства охорони здоров'я України № 24 від 17.01.2005 Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Медицина невідкладних станів» Із змінами, внесеними згідно з наказами міністерства охорони здоров'я України № 384 (v0384282-12) від 24.05.2012 та № 602 (v0602282-12) від 03.08.2012
8. Організація надання невідкладної медичної допомоги у військових частинах (зкладах) збройних сил України. Методичні рекомендації / 2-е вид., перероб. і доп. ВМД Міністерства оборони України; - К.: 2014. – 144 с.
9. Ferri's Clinical Advisor (5 Books in 1) / F.F. Ferri. - Elsevier, 2012
10. Goldman's Cecil Medicine / L. Goldman, A.I. Schafer. - 24th ed. - Elsevier, 2012. - 3031 p.
11. Oxford Textbook of Medicine. Vol.1 / ed. by D.A. Warrell, T.M. Cpx, J.D. Firth. - 5th ed. - Oxford University Press, 2010.

12. 2019 Update of the Joint European League Against Rheumatism and European Renal Association– European Dialysis and Transplant Association (EULAR/ ERA–EDTA) recommendations for the management of lupus nephritis. Fanouriakis A, Kostopoulou M, Cheema K, et al. *Ann Rheum Dis* 2020;79:713–723.
13. EULAR recommendations for the management of rheumatoid arthritis with synthetic and biological disease-modifying antirheumatic drugs: 2016 update. Smolen JS, Landewé R, Bijlsma J, et al. *Ann Rheum Dis* 2017;76:960–977.
14. 2019 update of the EULAR recommendations for the management of systemic lupus erythematosus. Fanouriakis A, Kostopoulou M, Alunno A, et al. *Ann Rheum Dis* 2019;78:736–745.
15. EULAR recommendations for the management of rheumatoid arthritis with synthetic and biological disease-modifying antirheumatic drugs: 2019 update. Smolen JS, Landewé RBM, Bijlsma JWJ, et al. *Ann Rheum Dis* 2020;79:685–699.
16. Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги [Електронний ресурс]. / Закон України від 07.07.2011 р. №3611-VI.- Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3611-17>

13. Електронні інформаційні ресурси

1. <https://www.therapy.odmu.edu.ua> – сайт кафедри внутрішньої медицини №4 ОНМедУ
2. <https://www.dec.gov.ua/> - Державний експертний центр МОЗ України
3. <https://guidelines.moz.gov.ua/> - Міжнародні протоколи лікування
4. http://www.ifp.kiev.ua/index_ukr.htm - Національний інститут фізіотрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського